

Беликов В.И., Крысин Л.П. Социолінгвістика. – М.: Рос. гос. гуманит. ун-т, 2001. – 439 с. Вахин А.А. “Хохлы”, “пиндосы”, “чухонцы” и прочие “бусурмане” в рунете и российской прессе [Електронний ресурс]: <http://www.smi.ru/02/06/28/548258.html> Мацумото Д. Психология и культура. – СПб.: Прайм-Еврознак, 2002. – 416 с. Кашкин В.Б. Маркеры своего и чужого в межкультурном диалоге // “Взаимопонимание в диалоге культур: условия успешности”. Часть 2. – Воронеж: ВГУ, 2004. – С.49-62. Кашкин В.Б., Пейхёнен С. Этнонимы и территория национальной души. Русское и финское коммуникативное поведение. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 2000. – С. 62-70. Красных В.В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология. – М.: ИТДГК “Гнозис”, 2002. – 284 с. Cambridge Dictionary of American Idioms. – Cambridge University Press, 2003. – 498 p. Longman Advanced American Dictionary. – Pearson Education Limited, 2007. – 1864 p. *Urbandictionary* [Електронний ресурс]: <http://www.urbandictionary.com/define.php?term=russian>

ЗАЦНИЙ Ю.А., СЕМЕНЧУК А.Б.
(Запорізький національний університет)

НОМИНАЦІЇ І ХАРАКТЕРИСТИКИ АНТИТЕРОРИСТИЧНИХ ВІЙН

Стаття присвячена дослідженню особливостей функціонування мовних одиниць, що репрезентують номінації і характеристики антитерористичних війн. Ілюстративний матеріал демонструє участь цих одиниць у словотворчих та семантичних процесах, що свідчить про їх інтеграцію до складу англійської мови.

Ключові слова: антитерористична війна, інноваційний, лексема, номінація, стійке словосполучення

Зацний Ю.А., Семенчук А.Б. Номинации и характеристики антитеррористических войн. Стаття посвящена исследованию особенностей функционирования языковых единиц, представляющих номинации и характеристики антитеррористических войн. Иллюстративный материал демонстрирует участие этих единиц в словообразовательных и семантических процессах, что свидетельствует об их интеграции в состав английского языка.

Ключевые слова: антитеррористическая война, инновационный, лексема, номинация, устойчивое словосочетание.

Zatsny Y.A., Semenchuk A.B. Antiterror war: innovative nominations and characteristics. The article is devoted to the functioning of lexemes, representing innovative nominations and characteristics of war on terror. These innovations play a special role in English through their semantic evolution and derivational collocations.

Key words: antiterror war, innovative, lexeme, nomination, set phrase.

Війна з тероризмом набуває глобального характеру. На теперішній час американські і “союзні” війська розгорнуті в десятках країн у таких частинах земної кулі, як Близький Схід, Центральна і Південно-Східна Азія, Східна Африка. Ці події спричинили утворення і функціонування в англійській мові низки інновацій, семантика яких відбиває застосування по відношенню до супротивника фізичної сили, тобто воєнних дій. Про цей спосіб – війну – йдеться у відомій фразі колишнього президента США Джорджа Буша-молодшого *war on terror*, яка перетворилася на символ антитерористичної боротьби. При цьому, як слушно відзначають дослідники, відбувається концептуалізація конфліктуючих сторін (терористів й американських борців з тероризмом) “у термінах базових цінностей ДОБРА і ЗЛА: терористи та їх посібники – ЗЛО; Америка – ДОБРО; війна з тероризмом – це боротьба ДОБРА зі ЗЛОМ” [Шевченко 2009, с. 55].

Паралельно із виразом *war on terror* функціонує мовна одиниця *global war on terrorism*, активне вживання якої спричинило “структурне скорочення” [Помірко 1997, с. 20-22] у вигляді аббревіатури *GWOT*: “*McCain is now rising, and his hawkishness is second to almost none, but he's committed the GWOT heresy of opposing torture*” (The Huffington Post, Jan. 3, 2008). Саме ця графічна форма стала настільки звичною для широких верств населення, що вже не потребує додаткового розшифрування, а це свідчить про те, що культура мовлення значною мірою впливає на те постійне зростання кількості аббревіатур у мові, оскільки часті повтори довгих назв, притаманні, зокрема, політичним статтям, роблять текст дещо одноманітним, важким, створюючи “стилістичний ефект непотрібного нагнітання певного концепту” [Мацько 2000, с. 32-33].

Крім наведених вище виразів (*war on terror*, *global war on terrorism*, *GWOT*), в англійській мові функціонують інші “VIP-позначення” антитерористичних війн (тобто коли автором інновації виступає відома особа). У цьому зв'язку Дональд Рамсфельд, тодішній міністр оборони США, запропонував використовувати для позначення антитерористичної війни фразу *global struggle against violent extremism* замість вже звичного на той час виразу *global war on terror*: *In recent speeches and news conferences, Defense Secretary Donald Rumsfeld and the country's top military officer have spoken of*

"a global struggle against violent extremism" rather than "the global war on terror," which had been the catchphrase of choice. (The New York Times, July 27, 2005).

Через масштабність військового конфлікту і залучення до участі у ньому великої кількості держав світу експерти порівнюють боротьбу з тероризмом зі світовою війною. Так, на думку колишнього директора ЦРУ Джеймса Вулсі, антитерористична боротьба є четвертою світовою війною (*World War IV*), оскільки третьою світовою війною була "холодна війна" [268, с. Е1]. Інші аналітики, серед яких і колишній спікер Палати представників Конгресу Н'ют Гінгріч, розглядають війну з тероризмом саме як третю світову війну (*World War III*): *"Former U.S. House Speaker Newt Gingrich says America is in World War III and President Bush should say so"* (The Seattle Times, July 15, 2006).

У 2006 році, під час виступу у Конгресі з щорічним зверненням, президент Сполучених Штатів Америки Джордж Буш-молодший вперше офіційно використав словосполучення *long war* для позначення війни з тероризмом, чим перетворив "звичайну описову фразу на офіційне найменування антитерористичної війни" [Graham 2006, p. A08]: *In his State of the Union message, he declared, "Our own generation is in a long war against a determined enemy"*. (The Washington Post, Feb. 3, 2006). Оскільки ця номінація ілюструє невизначеність, абстрактність темпоральних характеристик війни з тероризмом, деякі експерти провели паралель між номінативними одиницями *the Cold War* та *the Long War* [White 2006, p. A08], імплікуючи тривалий характер війни з тероризмом, аналогічний "холодній війні", що продовжувалася протягом 50 років.

На адресу американського уряду все частіше лунають критичні зауваження з приводу його дій в Іраку не тільки з боку пересічних громадян, але й політиків. Так, до прикладу, сенатор Едвард Кенеді, категорично виступаючи проти збільшення американського військового контингенту в близькосхідному регіоні, ототожнював війну в Іраку з кампанією у В'єтнамі, яка свого часу стала для США символом поразки, позначенням тривалої і безглуздої боротьби. Саме таким "В'єтнамом", на його думку, виступає війна в Іраку для президента Дж. Буша: *Senator Ted Kennedy calls the Iraq war "George Bush's Vietnam" in a speech opposing any increase in American troops there.* (The New York Times, Jan. 9, 2007).

Адміністрація теперішнього американського президента Барака Обами, обраного у листопаді 2008 року, намагається уникати вживання дискусійних виразів *long war, global war on terror*, запропонувавши замість них новий евфемістичний вираз – *overseas contingency operation*: *In a leaked email to Pentagon staff, an official from the defence department's office of security review noted that "this administration prefers to avoid using the term 'Long War' or 'Global War on Terror' [GWOT]. Please use 'Overseas Contingency Operation'.* (The Telegraph, March 25, 2009).

Зауважимо, що часто інноваційні назви і характеристики антитерористичних війн відбивають вид воєнних дій. До прикладу, політики, військові, журналісти часто за допомогою словосполучення *asymmetrical warfare* іменують військові дії, в яких ворогуючі сторони мають суттєво різний воєнний потенціал: *The conflict in Iraq is becoming a classic case of what military thinkers call "asymmetric warfare", the kind that weak parties wage against strong ones. "They're going after softer targets and what we consider to be more of a terrorist-type activity", said Odierno.* (Time, Sept. 11, 2004).

Надалі словосполучення *asymmetric warfare* стало все більш вводити поняття неklasична війна, у ході якої слабша сторона використовує нетрадиційну стратегію і тактику, особливо зброю масового знищення і тероризм. Виникають і поняття "асиметричної загрози" (*asymmetric threat*), тобто загрози використання нетрадиційної стратегії і тактики, особливо зброї масового знищення і тероризму; "асиметричної зброї" (*asymmetric weapon*) і навіть "останньої асиметричної зброї" (*ultimate asymmetric weapon*), оскільки терористи, за розвідувальними даними, уже володіють "електронними бомбами" й іншою сучасною зброєю. Ще в 90-ті роки ХХ сторіччя аналітики пророкували, що "країни вісі зла" будуть застосовувати "асиметричну" стратегію (*asymmetric strategy*) у боротьбі із Заходом.

Під час такої "асиметричної війни" екстремісти застосовують тактику партизанської боротьби у протиборстві з сильнішим і краще озброєним супротивником, а методи, які використовує слабша сторона, отримали найменування *asymmetric means*: *Other asymmetric means would include trying to cripple America's military and communications satellites, as demonstrated last January with a missile test that blasted an old Chinese weather satellite.* (The Economist, Sept. 8, 2007).

Зауважимо, що воєнний конфлікт між сторонами-комбатантами, одна з яких (більш слабша у воєнному відношенні) представлена неурядовими формуваннями партизанського типу, що застосовують "нетрадиційну" тактику, яка вважається терористичною, в англійській мові відбивається за допомогою новоутворення *fourth-generation warfare*: *There is no doubt that al-Qaeda*

and other jihadist groups have embraced the tenets of *fourth-generation warfare* and see it as their way to victory against the vast military machine of the West in general and the United States in particular. (Insight on the News, Jan. 6, 2003).

Поняття "війна четвертого покоління" базується на уявленні про історичний розвиток стратегії і тактики воєнних дій. "Війною першого покоління" іменують період використання гладкоствольної зброї і тактики "лінійного ведення бою". "Друге покоління" – це період застосування автоматичної зброї, період тактики "вогню і руху". "Війна третього покоління" в умовах застосування танків і авіації вже була, в основному, війною ідей. До особливостей "війни четвертого покоління" відносять майже повну "розмитість" таких категорій, як війна і мир, фронт і тил, військові і цивільні особи [Mc Fedris 2003].

З поняттями "війна четвертого покоління", "асиметрична війна" пов'язане і поняття "нестандартний ворог", тобто ворог, який застосовує в ході війни нетрадиційну стратегію і тактику. Дане поняття відбивається словосполученням *non-arrayed enemy*: *September 11th showed America to be facing, in the words of one British diplomat, a "non-arrayed enemy"*. (The Economist, July 20, 2002).

Спеціалісти вважають доцільним підкреслити і виникнення війни, яка позначається інновацією *fifth-generation warfare*. Така війна передбачає застосування найрізноманітнішої сучасної тактики і видів озброєння, в тому числі і зброї масового знищення, до яких вдаються учасники конфлікту з метою досягти перемоги: *Fifth Generation (unrestricted) Warfare (5GW) is defined as the use of "all means whatsoever – means that involve the force of arms and means that do not involve the force of arms, means that involve military power and means that do not involve military power, means that entail casualties, and means that do not entail casualties – to force the enemy to serve one's own interest"*. (The Strategist, June 4, 2006).

Терористично-антитерористичні війни включають в себе й так звані "міські війни" (*urban warfare*). Мовна одиниця *urban warfare* функціонує в англійській мові у двох значеннях. По-перше, вона позначає безпосереднє воєнне протистояння, яке ведеться у межах міста з великою кількістю споруд. Їх наявність дозволяє гірше озброєному супротивнику, який, проте, перебуває на своїй території, переховуючись у різних будівлях і використовуючи снайперів, вибухівку тощо, мати певні переваги перед регулярними військами, воєнний потенціал яких певною мірою нівелюється у подібних умовах: *In Iraq, urban warfare "will negate the technological advantage of the coalition," said Clifford Beal, the editor of Jane's Defense Weekly, a leading publication on military matters. "It tends to become a low-tech, house-to-house situation, and that kind of combat can become very costly for combatants and others"*. (The New York Times, March 27, 2003).

У більш вузькому значенні вираз *urban warfare* вводить поняття тактики терористів, серед якої особливе місце займає використання ними транспортних засобів із закладеною в них вибухівкою у місцях великого скупчення людей з метою спричинити якомога більшу кількість жертв: *But, Davis notes, "the car bomb was not fully conceptualized as a weapon of urban warfare until January 12, 1947"*. (The Guardian, April 7, 2007).

Перший приклад функціонування словосполучення *urban warfare* стосується суто військового протистояння, причому на території, підконтрольній терористам. Подібну ситуацію можна спостерігати в деяких регіонах Іраку. У другому випадку вживання цього виразу не обмежується рамками війни на певній території і стосується терористичних атак, скоєних екстремістами на теренах країн супротивника, де не ведуться збройні протистояння (США, Іспанія, Велика Британія, Індія).

Словосполучення *technocentric warfare* почало функціонувати в англійській мові також для позначення війни в умовах сучасного науково-технічного прогресу, використання його досягнень: *Five American wars (Panama, 1989; Desert Storm, 1991; Kosovo, 1999; Afghanistan, 2002; the march to Baghdad, 2003) proved conclusively the dominance of American techno-centric warfare*. (Armed Forces Journal, Dec. 28, 2007).

Цифрові телекомунікаційні системи стали невід'ємною складовою у структурі керування сучасними американськими військами, до прикладу, безпілотні апарати типу Predator керуються операторами, які знаходяться за тисячі кілометрів від поля бою. Вираз *digital warfare* утворився для позначення війни із застосуванням цифрових технологій: *The arrival of the US army 4th Infantry Division, nicknamed the "digital division", could herald the first battlefield test of digital warfare*. (The Guardian, April 7, 2003).

Під час іракської війни рекламувалася розроблена адміністрацією Буша нова концепція "цифрової війни швидкого розгортання", а після закінчення воєнних дій "перемога" в Іраку була подана як перемога саме "швидкої цифрової війни" (*rapid-deployment digital warfare*) – широкого

застосування сучасної комп'ютерної і телекомунікаційної техніки [Berkowitz 2003, p. 34]: *In the last month we've done cover stories on the war's impact on the global economy, the possible shape of the postwar world, and the battlefield rollout of the Bush Administration's new concept of rapid-deployment digital warfare.* (Business Week, Apr. 21, 2003).

Американські військові переконані, що майбутнє належить так званим “розумним ракетам” (*smart missile*), зброї з дуже високою точністю попадання, яку наводять на ціль за допомогою супутникової системи GPS. Війна, під час якої будуть застосовувати подібне озброєння, іменується словосполученням *smart warfare*: *"The US has invested a lot of money in smart warfare., Brookes [an aerospace analyst at the International Institute for Strategic Studies in London] says* (New Scientist, March 19, 2003).

Подібні воєнні дії одержали ще цілий ряд характеристик, які особливо підкреслюють її “сучасність” в умовах інформаційної революції, у вигляді таких словосполучень, як *smart war, wired war: US gambles on a 'smart' war in Iraq*. Harvey Sapolsky, director of the Defense and Arms Control Studies Program at the Massachusetts Institute of Technology, is referring to the almost total reliance that the US military now has on precision weapons. (New Scientist, March 19, 2003). *The wired war has arrived.* (Time, March 27, 2003). Використання американськими військовими нової концепції ведення війни засвідчує й утворення мовної одиниці *network-centric warfare (NCW)*: *There is a great deal of effort to bring such a capability about – it's called 'Network Centric Warfare' or NCW. NCW is seen as the basis for future military transformation and delivers a significant advantage to the networked force over the non-networked force.* (The Guardian, March 21, 2007).

Концепція “мережно-центричної війни” передбачає наявність інформаційної переваги перед супротивником, яка досягається шляхом поєднання інтелектуальних об'єктів у єдине інформаційне поле і тим самим покращує бойову міць війська, орієнтуючи його на створену мережу, що базується на досягненнях сучасної техніки. Такий підхід сприяє зростанню обізнаності із ситуацією, більш швидкій передачі наказів, точнішого проведення військових операцій.

Функціонування у складі англійської мови таких словосполучень з елементом *warfare*, як *biological warfare, chemical warfare, nuclear warfare*, свідчить про загрозу використання у терористично-антитерористичних війнах зброї масового знищення. Так, мовну одиницю *biological warfare* вживають для позначення застосування екстремістами в своїй війні біологічної зброї, а використання ними хімічного виду озброєння ілюструє словосполучення *chemical warfare: Iraq's ability to wage chemical and biological warfare against the American and British forces depends both on the agents it may have prepared and on the available means of delivering them.* (The New York Times, March 21, 2003). Одиниці *chemical warfare, biological warfare* функціонують в англійській мові не тільки в повній формі, але й у вигляді відповідних аббревіатур *CW, BW*: *Mr. Ross continued: "There was no intelligence evidence of significant holdings of CW [chemical warfare], BW [biological warfare] or nuclear material".* (The Guardian, Dec.16, 2006).

Для найменування війни з використанням біологічної зброї вживають також словосполучення *germ warfare*, більш притаманне британському варіанту англійської мови, і суто американський розмовний вираз *bug warfare*, який був запозичений із сленгу: *In South Africa, the apartheid regime relied on keeping secret files about many of its citizens, constant surveillance and even, in the most extreme cases, carrying out secret germ warfare research.* (The Guardian, March 8, 2007).

Колишній прем'єр-міністр Великобританії Маргарет Тетчер стверджувала, що одним із головних напрямків “революції у військовій справі” є використання суперточної вогневої сили [Thatcher 2002, p. 46]. З цією характеристикою пов'язане і визначення сучасної війни як війни “вогнеємної” (*firepower-intensive*) [Scales 2003, p. 2]. “Вогнеємність” послужила практичною базою доктрини “шоку і трепету” (*shock and awe doctrine*), висунутої професором Національного Військового Коледжа Х. Ульманном. Цю доктрину було реалізовано в в іракській війні 2003 року в ході операції “шок і трепет” (*shock and awe operation*), а саме в масованому використанні суперточної вогневої сили з метою придушення ворожого опору: *"The attack to kill Saddam and his leadership is a classic case of shock and awe," said Harlan Ullman, a chief architect of the strategy and co-author of the 1996 book "Shock and Awe." "Cut off the head of the emperor and the empire goes. Even if it misses, it sends a signal. Ullman says he invented the term "shock and awe" but that the concept draws on military strategists from Sun Tzu to the Prussian military thinker Carl von Clausewitz.* (The Atlanta Journal and Constitution, March 22, 2003).

Під час вторгнення американських військ в Ірак словосполучення *shock and awe* не сходило зі сторінок газет і журналів, воно функціонувало й у дієслівній формі, із “воєнних контекстів” перекочувало в інші, перетворюючись надалі в основу для метафоричних та гіперболічних переносів:

The opening act of Gulf War II did not proceed according to the Pentagon's carefully scripted blueprint – to begin the attack with a rapid push of ground troops, followed by a massive air assault designed to “shock and awe” the enemy into submission. (Time, March, 31, 2003). It alleged that he posted online digital copies of songs. “This is like shock and awe”, says Barnes. (Time, Aug. 4, 2003). George Bush could not have picked a better place to demonstrate the reach of his “shock and awe” money campaign. (Time, July 17, 2005).

Однією з основних цілей операції “шок і трепет” було знищення іракських лідерів або позбавлення можливості і здатності управляти військами, тому, наприклад, у перший день війни одержало широке поширення словосполучення *decapitation strike*, створене для відбиття цього поняття: *The bombing raid, which lasted no more than 30 minutes, was what military officials call a decapitation strike. The apparent aim was to kill the Iraqi dictator and either prompt his army to surrender or, at the very least, create chaos in the upper echelons of Iraq's leadership at the outset of the war. (The Baltimore Sun, March 20, 2003).* Згодом таку практику почали також іменувати “стратегією обезглавлення” (*decapitation strategy*): *Even if the US military pulls off a “decapitation strategy”, it may not put a quick end to the bubbling unrest in Iraq. (Business Week, Aug. 14, 2004).*

Оскільки в ході реалізації стратегії і тактики “шоку і трепету” більш двох третин ракет і бомб, скинутих на Ірак, являли собою обладнені самим сучасним устаткуванням “розумні ракети” і “розумні бомби” (*smart missiles, smart bombs*), які нібито точно вражають лише воєнні об’єкти, то повітряну кампанію проти цієї країни стали рекламувати як зразок “чистої війни” (*clean warfare*): *The bombing campaign has been held up as an example of “clean warfare”. (The New York Review of Books, Aug. 14, 2003).*

У той же час необхідно відзначити, що незважаючи на використання “розумних бомб”, “супервлучних”, “хірургічних” ударів (*pinpoint strike, surgical strike*), жертви серед цивільного населення (вони також іменувалися евфемістично “побічні втрати” – *collateral damage*) за сорок днів іракської війни складали, за різними оцінками, від п’яти до десяти тисяч людей [Ford 2003, p. 6]: *There was plenty of time to discuss legalities and debate the potential “collateral damage,” the unintentional killing of civilians. (USA Today, March 10, 2003).*

Тактика “шоку і трепету” була характерною лише для початкового етапу іракської війни, після якого коаліційні війська були змушені перейти до тактики “виснаження” супротивника в ході важких боїв. Цей етап війни став позначатися словосполученням *attrition warfare*. Порівняно невеликі втрати американців в Афганістані і у коаліційних військах за час іракської кампанії закріпили за цими війнами рекламний ярлик “полегшених” – *war-lite*: *For the superpower, if not its adversaries, this has been war-lite. (The Economist, Aug. 13, 2004).* Елемент *lite* (морфологічний варіант слова *light*) в останні десятиліття функціонує в складі утворень для характеристики “полегшених” продуктів харчування, зокрема, дієтичних, а також продуктів із мінімальним вмістом шкідливих речовин, наприклад, алкоголю, нікотину (*alcohol-lite, nicotine-lite, cholesterol-lite*).

Подальше вдосконалення “цифрової війни” передбачає розрахований на 2004-2013 роки проект обладнання воєнної техніки суперсучасною технологією. Даний проект одержав найменування “бойова система майбутнього” (*Future Combat System – FCS*): *The Future Combat System (FCS) – a decade-long effort to integrate network and information technology into the major combat vehicles – remains an essential goal. (Federal Computer Week, Oct.13, 2003).* З іншого боку, сучасна війна протиставляється “застарілій” війні і ще існуючі на даний час елементи такої війни позначаються словосполученням *blue-collar warfare*: *It was a tableau from Vietnam or even World War II; grunts running and firing their weapons in front of them. This was, as Mc Coy described it, “blue collar warfare”. (The New York Times Magazine, Apr. 20, 2003).*

Відзначимо також, що війна із саддамівським режимом одержала різні кодові найменування в різних англійських країнах: у США – “Операція Іракська Свобода” (*Operation Iraqi Freedom*), у Великобританії – “Операція Телик” (*Operation Telic*), в Австралії – “Операція Сокольнічий” (*Operation Falconer*) [Garden 2003, S. 701]: *Many of them did not make it at all to the MSSG and died along the way”, recounts Nash, now a master sergeant, who served in Operation Iraqi Freedom this year. (The American Legion Magazine, Oct. 2003).*

Опір окупаційним військам із боку іракців вважається і першим прикладом мережевої війни (*netwar*). Її характеризують як війну, що ведуть невеликі групи, не об’єднані загальним командуванням, проте вони спілкуються між собою, координують і здійснюють свої дії “на манер Інтернету”: *Hoffman terms Iraq the first example of “netwar”, a war waged by small groups who communicate, coordinate and conduct their campaigns in an internetted manner, without a precise central command. (Newsweek, Oct. 18, 2004).*

Вважаємо доцільним звернути увагу на той факт, що лексема *warfare*, яка є найбільш вживаним складовим елементом розглянутих нами номінацій війн, також функціонує у переносному значенні. Прикладами подібного вживання цієї одиниці виступають словосполучення *propaganda warfare*, *linguistic warfare*: "I wonder if they're connected to the same line as the electric-shock machines," dismissing the exercise as *propaganda warfare* by Hosni Mubarak's security services. (The Guardian, July 27, 2007). Dara Lehon, deputy director for the BID, told The Real Estate that she did not perpetrate nor authorize any *linguistic warfare*. (The New Yorker Observer, Jan. 18, 2007).

Слід підкреслити, що словосполучення *linguistic warfare* використовують не тільки тоді, коли йдеться про найменування протилежними сторонами конфлікту одних і тих самих понять різними позначеннями. На думку дослідників, ця одиниця імплікує мовну політику і стосунки між різними мовами [Phillipson 2004, p. 99]. Метафорична одиниця *linguistic warfare* виступає синонімом виразу *war of words* (війна слів): "The US appears to be upping the ante in an increasingly hostile *war of words* with Mahmoud Ahmadinejad, the Iranian president" (The Guardian, Feb. 22, 2007).

Результати проведеного дослідження засвідчують той факт, що численні інноваційні номінації і характеристики антитерористичних війн сприяють поповненню словникового складу англійської мови, вступаючи у численні словотворчі та фразотворчі зв'язки, причому деякі номінації набули ознак символічності.

Література

Мацько О.М. Абревіатури як згорнені мовні формули в дипломатичних текстах / О.М. Мацько // Мовознавство. – 2000. – № 1. – С. 31-36. Шевченко І.С. Інтердискурсивність політичного дискурсу / І.С. Шевченко // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. – 2009. – № 848. – С. 53-57. Помірко Р.С. Динаміка еволюції структури слова (на матеріалі французької мови) / Р.С. Помірко // Іноземна філологія. – 1997. – Вип. 110. – С. 19-25. Berkowitz B. A. A Victory for Digital Warfare / B. Berkowitz // The American Legion Magazine. – Oct. 2003. – Vol.155. – № 4. – P. 34-38. Ford P. Surveys Pointing to High Civilian Deaths in Iraq / P. Ford // The Christian Science Monitor. – 2003. – May 22. – P. 6. Garden T. Iraq. The Military Campaign / T. Garden // Internal Affairs. – 2003. – Vol.79. № 4. – P. 701-718. Graham B. Abizaid Credited with Popularity the Term 'Long War' / B. Graham, J. White // The Washington Post. – 2006. – February 3. – P. A08. McFedries P. Archives // <http://www.logophilia.com/WordSpy>. – 2003. – Jan. 21. Phillipson R. Linguistic Imperialism / Robert Phillipson. – Oxford: Oxford University Press, 2004. – 366 p. Scales R. H. Yellow Smoke. The Future of Land Warfare for America's Military. / R. H. Scales // – Lanham, Maryland: Rowman and Littlefield Publishers, 2003. – 179 p. Thatcher M. Statecraft. Strategies for a Changing World. / M. Thatcher // – New York: HarperCollins, 2002. – 486 p. White J. Rumsfeld Offers Strategies for Current War / J. White, A. Scott Tyson // The Washington Post. – 2006. – February 3. – P. A08.

ЗУБКОВСЬКА М.О.

(Класичний приватний університет)

ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕКСТОТИПУ “МЕДИЧНА ІНСТРУКЦІЯ”

У статті розглядаються семантико-прагматичні та структурно-композиційні особливості німецькомовної медичної інструкції, надана систематизація найбільш дієвих засобів прагматичного впливу, що використовуються у мовленнєвому жанрі медичної інструкції.

Ключові слова: медичний дискурс, текстотип, фрейм, слоти, семантико-прагматична модель.

Зубковская М.А. Фреймовое моделирование текстотипа “медицинская инструкция”. В статье рассматриваются семантико-прагматические и структурно-композиционные особенности немецкоязычной медицинской инструкции, представлена систематизация наиболее действенных средств прагматического влияния, которые используются в речевом жанре медицинской инструкции.

Ключевые слова: медицинский дискурс, текстотип, фрейм, слоты, семантико-прагматическая модель.

Zubkovskaya M.A. Frame modeling of a “medication guide” text type. The article deals with semantic pragmatic and structural compositional peculiarities of a german medication guide. The author gives systematization of the most efficient means of pragmatic influence which are used in a verbal genre of a medical instruction.

Key words: medical discourse, text type, frame, slot, semantic pragmatic model.

На сучасному етапі розвитку лінгвістичної думки відкриваються нові перспективи та напрямки досліджень, що визначаються потребами суспільства та вимогами, які воно висуває до сучасної науки. Через це на сьогоднішній день найбільш релевантними видаються когнітивно-прагматичні дослідження, які підкреслюють комунікативну складову мовленнєвого процесу та враховують індивідуальні особливості сприйняття та інтерпретації різних типів текстів [Алефиренко 2005; Карасик 2003; Приходько 2010; Салимовский 2002]. Попри те, що лінгвістичні виміри текстів